

Kultur til din weekend: Ugandisk slægtsforbandelse, kurdiske eksil-sange og vanære i Sydafrika

ANBEFALINGER: I tvivl om, hvad du skal bruge din weekend på? Frygt ej, her kommer tre anbefalinger fra Globalnyts redaktion.

To bøger og en kurdisk folkesanger byder ugens kultur anbefalinger blandt andet på.
Foto: Illustrationen er genereret med hjælp fra den kunstige intelligens DALL-E.

Søren Steensig >

18. januar 2024

Læsetid: 6 min

Ugen går atter en gang på hæld, og hvis du har haft held til at holde weekenden fri, har vi samlet nogle forslag til, hvad du kan bruge pusterummet på.

Redaktionen er i læse-hjørnet, men hvis du hellere vil ud i verden, er der også flere spændende udstillinger og filmfremvisninger at gå til. I Aarhus har ARoS åbnet en iransk kunstners første soloudstilling, og i København er der stadig spændende film og klog snak til DIIS og Cinematekets *Docs & Talks*.

LÆS Ugandas moderne udgave *100 års ensomhed*

Anbefalet af journalist *Johanne Richter Larsen*.

Nogen har sagt, at Jennifer Makumbi er i gang med at gøre for ugandisk litteratur, hvad faderen til moderne afrikanske litteratur, Chinua Achebe, gjorde for nigeriansk litteratur. Andre sammenligner hendes debutroman med Nobelprismodtageren Gabriel García Márquez' mesterværk *100 års ensomhed*.

Sammenligningerne med de helt store er på sin plads. For Makumbis roman *Kintu* er en stor læseoplevelse.

Det tog Jennifer Makumbi ti år at skrive sin debut, og det forstår man godt, når man læser den. Romanen er nemlig både beskrivende, indlevende, rørende, oplysende og først og fremmest en

Globalnyts anbefalinger til din weekend

Globalnyt guider dig hver uge til, hvad du kan bruge din weekend på, hvis du vil blive klogere og mærke verdens puls.

Men har du selv læst en medrivende bog, hørt en god podcast, set en spændende kunstudstilling, vil vi meget gerne høre fra dig.

Du kan skrive til soren.steensig@globalnyt.dk eller oprette en begivenhed [i vores kalender](#).

STILLINGSBØRSEN

Erfaren økonomimedarbejder med blik for international projektopfølgning

Annoncer: Ingeniører Uden Grænser Ansøgningsfrist: 04/07/2024

SE ALLE STILLINGSOPSLAG

Annonce

INGENIØRER UDEN GRÆNSER

Erfaren Økonomimedarbejder med blik for international projektopfølgning

Deadline: 4. juli 2024

Co-Chair of the IASC MHPSS Reference Group

Deadline 26. juni 2024

INGENIØRER UDEN GRÆNSER

Erfaren Økonomimedarbejder med blik for international projektopfølgning

Deadline: 4. juli 2024

Annonce

OSTAM DANMARK

Paid Media Specialist

Deadline: 23/6/2024

Co-Chair of the IASC MHPSS Reference Group

Deadline 26. juni 2024

LEDER DU EFTER NYT JOB?

OVERVEJER DU ET JOBSKIFTE?

SE MERE HER

REDAKTIONENS UDVALGTE

hans familie i generationer. Klan-navnet er ikke tilfældigt: Kintu var ifølge Buganda-folkets skabelsesmyte den første mand på jorden.

Makumbi deler bogen op i seks dele. De efterfølgende fem dele følger Kintus efterkommere i det moderne Uganda. I sidste del af bogen er vi tilbage i 2004, da klanen, eller familien, mødes til en rørende sammenkomst, hvor Kintus landsby engang lå. Her forsøger de sammen at uddrive forbandelsen, der har pint dem så længe.

Bogen udforsker forskellige aspekter af Ugandas og Afrikas historie: livet før europæernes ankomst, koloniale grænsedragninger og etniske spændinger, tradition/modernitet, religionens betydning, den lange borgerkrigs skygger, årtiers diktaturstyre under Idi Amin og Milton Obote, fattigdom og AIDS-epidemien.

Men det er først og fremmest en historie om familie med rørende portrætter af karakterer, man kommer til at holde af, og et indblik i generationers meget forskellige liv, men også sammenflettede skæbne.

Du kan låne *Kintu* [på biblioteket](#).

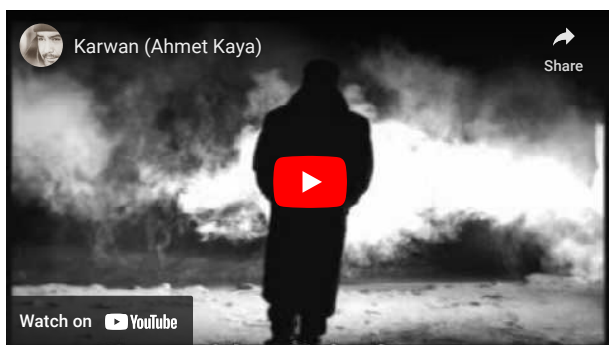
LYT til kurdiske eksil-sange

Anbefalet af journalist Hedi Nermin Aziz.

Massakrer, væbnede kampe og et minoritetssprog, der i en årrække blev forbudt at anvende i det private og det offentlige rum. Konflikten mellem Tyrkiet og kurderne har gennemsyret stort set alle aspekter af livet for mange i landet, herunder musikken. Ahmet Kaya var en kurdisk-tyrkisk folkesanger og er blevet kaldt "kongen af protestmusik".

Kayas musik befinder sig genre-mæssigt i et krydsfelt mellem kurdisk folkemusik og moderne tyrkisk musik, og mange af hans sange omhandler sociale og politiske temaer. Hans dybe og fyldige stemme, kombineret med de poetiske tekster, skaber en gribende oplevelse for lytteren.

I 1980'erne opnåede han stor popularitet i Tyrkiet. Med en alsidig appel tiltrak han en bred lytterskare, der spændte fra kurdiske aktivister til tyrkiske højreorienterede. Hans kunstneriske indflydelse og kombinationen af flere stilarter havde en markant indflydelse inden for den tyrkiske musikscene.

Kayas glamourøse liv som vellidt kunstner tog dog en uventet drejning, efter han ved et award-show i 1999 stod frem og meddelte, at han ville udgive sange på sit modersmål kurdiske. Flere af hans kollegaer langede ud efter ham, og tyrkiske sangere begyndte at synge nationalistiske tyrkiske sange under ceremonien, som en modreaktion på Kayas udtalelser.

Han blev efterfølgende anklaget for at støtte den ulovlige militante organisation PKK. Anklagerne fik ham til at gå i eksil, og han døde kort efter af et hjerteanfald i Paris.

I den kurdiske sang *Karwan* indfanger han den bittersøde følelse af at være langt væk fra sit hjem. Han synger om ensomhed og længsel, men selvom melodien har en melankolsk klang, spreder han også et skær af håb om, at den rejsende kan finde tilbage til hjemmets varme. Lytteren bliver fra første minut suget ind i den hypnotiserende rytme, og Kayas inderlige stemme vækker minder om ældgamle erindringer og evigtgyldige følelser.

Ahmet Kayas musik kan bl.a. høres [på Spotify](#).

LÆS profetisk mesterværk om vanære og vold i Sydafrika

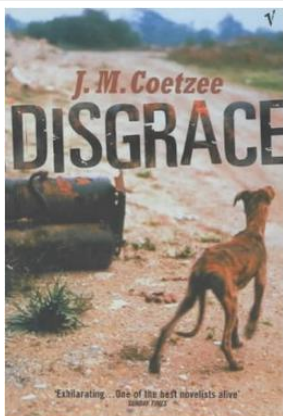
Anbefalet af journalist og redaktør Søren Steensig.

ægteskab med mænd

PROTEST: Den feministiske 4B-bevægelse vokser i Sydkorea, hvor fødselsraten sidste år slog bundrekord. To koreanske kvinder forklarer, hvorfor de...

23. april 2024 | Sydkorea

Annonce

Disgrace anses af mange litteraturkritikere for at være J. M. Coetzees *magnum opus*. Han vandt Nobelprisen i litteratur fire år efter dens udgivelse. (Foto: Secker & Warburg)

Coetzee skal nemlig ikke bruge mere end 219 (engelsksprogede) sider for at rejse et væld af svære spørgsmål og en sønderlemmende, nærmest profetisk kritik af et hav af forskellige privilegier og deres indehaveres blinde vinkler. På trods af de svære temaer og det begrænsede omfang er bogen aldrig prædikende, tværtimod slutter den uden at sætte streg under noget facit. Måske derfor er mine tanker ofte vandret tilbage til den, selv flere år efter jeg læste den.

Bogens plot følger den historisk mest privilegerede demografi af alle, den hvide *cis*-mand. David Lurie er professor i kommunikation ved et universitet i Cape Town, da læseren møder ham. Her lever han et mageligt liv med undervisning, læsning af verdenslitteraturens klassikere og ugentlige besøg hos en prostitueret. Da han overskrider det køligt transaktionelle i dét forhold, må han på udkig efter en ny kvinde, naturligvis yngre, der kan tage sig af hans behov. Det ender med at gå ud over en væsentligt yngre studerende, og så starter Luries vanærende deroute.

For at slippe væk fra det hele flytter han ud til sin datter fra et tidligere ægteskab, Lucy, der har opgivet sin privilegerede tilværelse som barn af den urbane, øvre middelklasse for i stedet at dyrke jorden helt ude på Sydafrikas bøhland. Her, opdager de to generationer af Lurier, er privilegierne – og ikke mindst de hierarkier, de hviler på – ofte vendt på hovedet.

Efter en voldsom oplevelse finder de også ud af, at de er dybt uenige om, hvordan de skal forholde sig til både traumer og privilegier. De to hovedpersoner er eminent portrætteret i al deres menneskelige velvilje og utilstrækkelighed, og læseren får dyb forståelse for dem begge, deres synspunkter og handlinger.

Bogens nerve ligger her, i det blodrøde brakvand hvor flere strømme af privilegier flyder sammen. Coetzees bog er underholdende (på samme måde som et trafikuheld), samtidig med den er en kirurgisk præcis foregribelse af de diskussioner om *white privilege*, *hvid skyld* og *intersektionalitet*, som med jævne mellemrum får den offentlige debat til at koge over i dag, mere end 20 år efter bogens udgivelse. Og når spådommene er sande, er det lettere at tilgive sandsigerskens fámælt ved middagsbordet.

Disgrace (på dansk: *Vanære*) kan købes [på Saxo](#) eller lånes [på biblioteket](#).

DET KAN DU OGSÅ OPLEVE

Iransk maler blander islamiske mønstre med vestlige pop-portrætter

Den iranske kunstner Soheila Sokhanvari er aktuell med sin første soloudstilling i Danmark [på ARoS i Aarhus](#). Hun kombinerer klassiske mønstre med inspirationer fra vestlige pop-kunstnere i en række portrætter af iranske kvindekampsikoner fra omkring revolutionen i 1979. Udstillingen åbnede den 13. januar og kan ses indtil 2. juni for almindelig entrépris.

Rundtur i 1.200 års islamisk kunst

Søndag den 21. januar inviterer Davids Samling i København på to guidede omvisninger i museets udstilling af islamisk kunst, der spænder over værker fra Spanien til Indien, fra det 7. til det 19. århundrede. Omvisningen [er gratis](#), tager en time og fokuserer på brugen af billedkunst i muslimsk kultur.

Sort iransk satire på Cinemateket

Det årlige event af Dansk Institut for Internationale Studier og Cinemateket, *Docs & Talks*, kører også på sidste weekend i denne omgang. Søndag vises filmen *Terrestrial Verses* af instruktørerne Ali Asgari og Alireza Khatami. Filmen er en hudflettende satire over otte sammenstød mellem almindelige iranere og bureaukratiets vogtere under præstestyret. Inden filmen er der oplæg (på engelsk) ved Iran-kender Misha Zand. Billetter kan [købes her](#).

KONTAKT

 Pile Allé 41, kld.
DK-2000
Frederiksberg

 ansvarshavende@globalnyt.dk

 CVR 32725945

 Bank: Nordea reg.nr. 2255
- kontonr. 8971 797 186

Vi tager ansvar for
indholdet og er tilmeldt

STØT OS

TILMELD DIG VORES NYHEDSBREV

TILMELD

DIREKTE KONTAKT

Ansvarshavende redaktør:
Sven Johannesen
E-mail: ansvarshavende@globalnyt.dk

Skriv til redaktionen:
kontakt@globalnyt.dk

Udgiver:
Foreningen Globalnyt

Forperson for foreningen Globalnyt:
Lisbet Fich
E-mail: forperson@globalnyt.dk